

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001 - 4004

Mesečna naročnina 18 Kč, za inostranstvo 31-50 Kč.

Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.549 za inzerat

SVENEC

Naročite se čimprej na
SLOVENCEV KOLEDAR
da ne boste ostali brez slova!

OKTOBER 1943

7

CETRTEK

Heftige Kämpfe im mittleren Abschnitt Erfolgreiche Durchbruchversuche der Sowjets bei Gomel und Smolensk — In Süditalien wurde der Feind mit Verlusten abgewiesen — 16 feindliche Schiffe getroffen

Aus dem Führerhauptquartier, 4. Okt. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Nordteil der Tamanhalbinsel herrschte nur örtliche Kampfaktivität. Westlich der Kubanmündung gelangten feindliche Gruppen wurden in erbitterten Nahkämpfen vernichtet.

Am mittleren Dnjepr scheiterten feindliche Angriffe. Durch eigene Gegenangriffe wurden die sowjetischen Brückenköpfe weiter verengt.

Beiderseits der Pripjetmündung dauern die harten Kämpfe an. Südlich Gomel und westlich Smolensk blieben wiederholte Durchbruchversuche des Feindes ohne Erfolg.

An verschiedenen Stellen der süditalienischen Front stieß der Feind in harten Kämpfen gegen unsere Nachhut vor und wurde überall mit Verlusten abgewiesen. Die Kämpfe mit der bei Termoli gelandeten feindlichen Kampfgruppe sind noch im Gange.

Schnelle deutsche Kampfflugzeuge bekämpfen wirkungsvoll Panzer- und Fahrzeugkolonnen.

ATTACCHI NEMICI FALLITI SUL NIPRO

Teste di ponte sovietiche ancor più ristrette. — Successi del rastrellamento tedesco nell'Istria

Dal Quartier generale del Führer, 4 ottobre. Il Comando Supremo tedesco comunica:

Nella zona settentrionale della penisola di Taman soltanto combattimenti locali. Gruppi nemici sbarcati ad ovest della foce della Kuban sono stati annientati in aspri combattimenti da vicino.

Sul Nipr centrale fallivano attacchi nemici. In seguito ai nostri contrattacchi, le teste di ponte sovietiche dovevano ancora più restringersi.

Da ambo i lati della foce del Pripjet continuano accenti combattimenti.

Ripetuti tentativi d'infiltrazione nemica a sud di Gomel e ad ovest di Smolensk risultano senza successo.

In diversi punti del fronte meridionale italiano il nemico che attaccava in aspri combattimenti le nostre retroguardie, veniva dappertutto respinto con perdite. Sono tuttavia in corso i combattimenti con il gruppo nemico sbarcato presso Termoli.

Aerei veloci da combattimento tedeschi

zeugensammlungen und versenkten 3 große Landungsboote mit über 5.000 BRT.

Bei der Säuberungskämpfen in Istrien wurden zahlreiche Gefangene und umfangreiche Beute eingebracht. Die Banditen erlitten darüber hinaus hohe blutige Verluste.

Bei den gemeldeten Angriff gegen einen feindlichen Geleitzug vor der nordafrikanischen Küste erzielten nach abschliessenden Meldungen Verbände der Luftwaffe Bomben- und Torpedotreffer auf insgesamt 16 Schiffe mit 130.000 BRT. Ein Teil der Schiffe kann als vernichtet gelten.

Starke Verbände der Luftwaffe griffen einen Stützpunkt des Feindes im östlichen Mittelmeer an und warfen in der Ägäis einen Frachter mittlerer Grösse in Brand.

Der Feind verlor gestern im Mittelmeerraum und über den besetzten Westgebieten 21 Flugzeuge, meist schwere 4 motorige Bomber.

Bei den Kämpfen auf der Insel Korsika hat sich eine SS-Sturmbrigade besonders ausgezeichnet.

bombardavano con successo parchi di carri armati e di veicoli ed affondavano tre grandi navi da sbarco di oltre 5.000 ton.

Nelle lotte di rastrellamento nell'Istria venivano catturati molti prigionieri e fatto grande bottino. I banditi subivano inoltre gravi perdite sanguinose.

Nell'attacco già annunciato contro un convoglio nemico davanti alla costa nordafricana, secondo le ultime notizie, reparti della Luftwaffe colpivano con bombe e canili 16 navi di complessive 130.000 ton. Parte delle navi si può considerare distrutta.

Forti reparti della Luftwaffe attaccavano una base nemica nel Mediterraneo orientale e incendiavano nell'Egeo un vapore da trasporto di media grandezza.

Il nemico perdeva ieri nel Mediterraneo e sopra i territori occupati ad occidente 21 aerei, in gran parte quadrimotori pesanti. Nei combattimenti sull'isola di Corsica si distingueva particolarmente una brigata d'assalto delle SS.

3000 angloameriških letal sestreljenih od 1. julija 1943 dalje nad nemškim ozemljem

-kg- Stockholm, 6. okt. V nevtralnih krogih je globoko odjeknilo dejstvo, da je bilo od 1. julija nad Nemčijo sestreljenih okoli 3000 angleških in ameriških letal. To število prica o težkih izgubah, ki jih zahteva teroristično vojskovanje. Angleži bi radi z lastnimi ponarejenimi števili zmanjšali to dejstvo, ki ga pa nikakor ne morejo spraviti s sveta.

Angleški in ameriški strokovnjaki se sedaj pripravajo ne le po metodah bombardiranja, temveč tudi o možnosti ter o brezmiselnosti bombardiranja. Ameriški publicist Drake zagovarja v knjigi »Vertikalno vojskovanje« naziranje, da je tako vojskovanje mogoče. Na Nemčijo bi po njegovem morali zmetati 200.000 ton bomb, pa bi bila v štirih do šestih mesecih spreminjena v pekel. »Potem bi se Nemčija sedela in mi bi morali poslati tja le majhno armado, ki bi vkorakala in prevzela oblast.

Tako pripristi recept so si izmislili teroristični fanatiki. Angleška »Picture Post« pa pravi, da je tak recept »prelep, da bi mogel biti resničen. List našteva celo vrsto težav, predvsem neugodno vreme, ki ga teoretiki vedno podcenjujejo. Poleg tega mnogo bomb ne zadene svojega cilja. Čim bolj se razvije bombna vojna, tem večji prostor mora biti bombardiran, da se življenjsko važni cilji res uničijo. Vitalni cilji, med katere Angleži in Amerikanci odkrito prištevajo tudi civilno prebivalstvo, se z evakuiranjem lahko rešeni uničenja.

Potem pa pridejo na vrsto izgube. Drake računa le s povprečnimi 3% izgubami. Ta trditve ne drži in ni res, da bi bilo le samo nad Berlinom uničenih več kot 3% napadajočih bombnikov. Angleški list o tem odločilnem dejstvu molči in ne navaja svojih številk, pač pa opozarja, da bi bilo podcenjevanje sovražnika usodno. Nemci so na primer dobro izkoristili taktiko letelih trdnjav. Trdnjave morajo leteti strnjeno, da lahko koncentrirano napadajo. Nemški lovci pa se dvignejo nad leteče trdnjave in jih obstreljujejo, jih razbijejo ter jih nato z lahkoto zasledujejo. Ameriško izgube, pravi »Picture Post«, so bile zato razmeroma večje kakor angleške. Kaj izhaja iz teh razmotiranj? »Ekstravaganantne teorije« za takšno ceneno znamenje so gotovo padle v vodo. Več uspehov kot so jih dosegli množični napadi na Porurje, Hamburg ali Berlin, bi

Hudi boji na srednjem odseku

Brezuspešni sovjetski prodorni poskusi pri Gomelu in Smolensku — V južni Italiji je bil sovražnik z izgubami odbit — 16 sovražnih ladij zadetih

Hitlerjev glavni stan, 4. oktobra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na severnem delu Tamanskega polotoka je bilo samo krajevno bojno delovanje. Zapadno od zaliva Kubanja izkrcane sovražne skupine so bile v ogorčenih borbah iz bližine uničene.

Ob srednjem Dnjepru so se izjavile sovražni napadi. Z lastnimi protinapadi so bila sovjetska predmostja še bolj zožena.

Na obeh straneh zaliva Pripjeta trajajo hude borbe dalje. Južno od Gomela in zapadno od Smolenska so bili ponovni sovražni poskusi za prodor brezuspešni.

Na raznih mestih južnitalijanskega bojišča je sovražnik v hudih borbah z našimi zaščitnicami prodiral in bil povsod z izgubami zavrnjen. Borbe s sovražno bojno skupino, ki se je izkrcala pri Termoliju, se trajajo.

Hitra nemška bojna letala so obstreljevala učinkovito zbirališča tankov in vozil

ter potopila tri velike izkrcavalne čolne z nad 5.000 tonami.

V očiščevalnih borbah v Istri je bilo privedenih mnogo ujetnikov in obsojen plen. Banditi so razen tega utrpli visoke krvave izgube.

Pri že javljenem napadu na sovražni konvoj pred severno afriško obalo so dosegli po zaključnih poročilih letalski oddelki bombne in torpedne zadetke na vsa 16 ladij s 130.000 tonami. Del ladij se lahko smatra kot uničen.

Močni oddelki letalstva so napadli sovražnikovo oporišče v vzhodnem Sredozemskem morju in zažgali v Egejskem morju prevozni parnik srednje velikosti.

Sovražnik je izgubil večer v Sredozemlju in nad zasedenimi zapadnimi ozemlji 21 letal, večinoma težke 4 motorne bombnike.

V bojih na otoku Korsiki se je posebno odlikovala neka jurska brigada orožja SS.

Cel italijanski armadni zbor razorožen

-c- Ko je padlo povelje za razorožitev italijanskih čet pod Badoglioevim poveljem, je nemška bojna skupina odločno udarila za italijanskimi edincami, pomikajočimi se proti jadranski obali. Zasledovanje ni poteklo brez odpora. Sovražnik je spustil v zrak mostove in na neki kraški serpentinu je prišlo do kratkega boja z zaščitnico umikajočih se Italijanov. Italijanski topništvo je streljalo na cesto, da bi preprečilo napredovanje alpskim oddelkom nemških SS. Toda ta boj ni bil nič resnega. Po kratkih streljih iz streljnic je že prišel parlamentarec z belo zastavo. Italijani so ostali začasno še oboroženi ter korakali proti obali. Medtem pa se je v starem obalnem mestu ob Jadranu pogajal poveljni nemške boje skupine s poveljujočim italijanskim generalom.

Ves dan so prihajali italijanski alpski z natovorjenimi mulami, za njimi pa bersaljeri in karabinjeri. Obkoljevali so jih nemški planinski lovci in nekaj hrvatskih edinic. Mesto je postalo veliko vojaško taborišče, po ulicah so se valile dolge vrste motornih vozil in zdelo se je, da sploh ne bo konca korakajočih kolon. Prebivalstvo je stalo po ulicah in gledalo to predstavo. Vse je šlo gladko, kakor da bi se dogajalo pod taktirko nevidne usode. Na obeh straneh se je pokazala dobra volja ter razumevanje. Zadnjikrat je v večernih urah korakala italijanska četa z godbo na čelu k snemanju zastave. Naslednje jutro bodo morali Italijani oddati orožje. Celo noč so prihajali v mesto kurirji.

napovedan je bil prihod celega armadnega zbora.

Ko se je naslednje jutro prikazalo sonce nad morjem, so stali italijanski štabni oficirji razoroženi pred velikim hotelom, ki je bil dotlej sedež armadnega zbora. Nekje v stranski ulici je padlo nekaj strelcev, nekaj strojnica je zarežljalo preko dvorišč in vrtov. Nekaterim italijanskim poveljnikom se je posrečilo pripraviti nekaj edinic k uporu. Nove čete, ki so prihajale v mesto, so stopile v poulične boje, ročne bombe so padale med nič sluteče skupine vojaštva, nemški tanki so rožljali po mestu.

Prebivalstvo se je poskrilo v zaklonišča, ranjenci so vpili na pomoč, uvideni oficirji so se dali razorožiti, da bi preprečili brezkoristno prelivanje krvi. Fašisti so skočili pred nemške vojake ter vzklikali Ducej, drugi so jokali od jeze in strume. Medtem, ko se je še razlegalo streljanje po mestu, so uvideni Italijani nagovali z velikimi gestami svoje tovariške, tekali med streljanjem tankov in protitankovskih topov po ulicah in se sporazumevali z nemškimi vojaki.

Prav tako hitro kakor se je streljanje začelo, se je tudi končalo. Med rohnenjem strogolavcev, ki so začeli krožiti nad mestom, so nadaljnji Italijani korakali na zbirališča, v kolikor niso bili že medtem razoroženi. Videli so mučne in apatične obraze, temne in zagrizene, pa tudi jasne in vesele. Kam vodi njihova pot? Vse je zavoženo in zato ni težko razumeti temnih misli in občutij.

Nova odkritja o izdajalski igri v Rimu

-kg- Rim, 6. okt. List »Lavoro Fascista« obtožuje zadnjega, od Badoglija odstavljenega predsednika fašistične zbornice, Dina Grandija, ki je organiziral padec Mussolinija in sodeloval pri državnem udaru dne 25. julija. Po sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem se je Grandi podal k Mussoliniju, da bi si ogledal položaj ter nato poročal o njem Badogliju. Grandi in Badoglijo sta se nato podala h kralju, ki je odobril njune predloge za državni udar pod pogojem, da bo sodelovala tudi vojska.

Medtem ko se je Badoglijo bavil z vojaškimi pripravi, je Grandi še enkrat obiskal Mussolinija, da bi ga pridobil za sklicanje velikega fašističnega sveta. Ko se mu je to posrečilo, sta Grandi in Badoglijo takoj v nekem rimskem hotelu sklicala sestanek politikov, finančnikov, intelektualcev ter veleindustrijcev. Udeleženci tega kompota naj bi tvorili stalni politični glavni stan.

»Stampa« očita Badogliju, da si je na sumljiv način pridobil stot milijon-

sko premoženje. Kot podkralj Abesinije si je Badoglijo pripeljal v Italijo dva vagona, polna dragocenih preprog, zlata, srebra in umetnin iz Addis Abebe. Več dragocenih vaz, ki jih je zaplenil negusu, je prodal nekemu indijskemu maharadžu za 28 milijonov lir. Nadalje je s svojimi zaupniki izkoriščal v svoj prid državni monopol, ki ga je uvedel v Abesiniji.

Metropolit Sergij o Stalinovem verskem popuščanju

-cp- Riga, 2. okt. Litavski metropolit Sergij je podal izjavo o položaju pravoslavne cerkve v Sovjetski Rusiji. Ta izjava postavlja v zanimivo luč cerkveno popuščanje Stalinovo. Boljševizem je — tako pravi Sergij — vero dosledno podjal in uničeval. Brez dvoma se nahaja zdaj boljševizem v tako težavnem položaju, da je pripravljen popuščati ljudstvu, ki mu ni mogel iztrgati vere ter cerkve. Vsekakor pa za komunizem to ni nič drugega kakor taktična poteza, trik, s katerim hoče zopet prevarati svet ter svoje lastno ljudstvo. Dobro se zaveda, da je versko popuščanje le prehodnega značaja.

»Boljševiki čisto dobro vedo«, zaključuje Sergij svojo izjavo, »da obstoja med njimi in vero samo boj, čeprav ga je včasih mogoče s premirjem prekiniti. Samo z uničenjem komunizma se lahko zagotovi svoboda ljudstvu in veri.«

Kratka poročila

Splošna vojaška dolžnost v Urugvaj. V četrtek je urugvajska vlada na svoji seji sprejela sklep za uvedbo splošne vojaške dolžnosti v Urugvaj.

Konkurz državniške modrosti. Severnoameriška časnikarka Dorothy Thompson je v članku, ki ga je v milijonski nakladi objavila nad sto ameriških listov, izrazila svoje razočaranje nad angleško-ameriško politiko v Italiji. Dorothy Thompson je imenovala zavezniško politiko v Italiji »konkurz državniške modrosti«.

Nemška letala nad Termolijem

Berlin, 6. okt. Na južno-italijanski vzhodni obali so večer hitra bojna letala napadala sovražne čete, ki so se izkrcale pri Termoliju. Z bombami je bilo pokodovanih več izkrcavalnih čolnov. Na napravah malega pristanišča, ki ga uporabljajo sovražniki, so nastala obsežna razaranja. Z bombami je bilo uničenih tudi 40 tovornih avtomobilov s četami in materialom. Tudi na topniških baterijah, ki so bile nameščene ob obali, je več bombnih zadetkov povzročilo znatno škodo.

Utrdbe na Norveškem

-cp- Berlin, 2. okt. Japonski vojaški pribočnik v Stockholmu generalmajor Guodera si je te dni ogledal utrdb na norveški obali. Med drugim je obiskal dve močno zgrajeni obalni utrdi, ki štita važne zalive. Tako si je japonski gost lahko ogledal številne obalne protiletalske in torpedne topove, letališča in druge vojaške naprave v obrambnem sestavu teh velikih oporišč. Posebno se je zanimal za moderno topništvo, ki je glavni stebel norveških utrdb z njegovimi bunkerji, skalnatimi utrdbami, ki jih tudi najtežji izstrelki ter bombe ne morejo poškodovati. Zastopnik japonske zavezniške oborožene sile se je prepiral o obrambi svojih metod, čeprav čisto spreminja na Norveškem, ki brani Evropo pred skupnim sovražnikom.

Tudi ženske morajo na fronto

-kg- Bern, 6. okt. Težko je preceniti, če v Sovjetski Rusiji zaradi velikih krvavih izgub že resno primanjkuje za vojno sposobno vojaštvo. Razne podrobnosti že dolgo časa kažejo na to, prav tako pa je tudi po drugi strani razumljivo, da 150 ali več milijonov ljudi lahko dolgo časa pušča kri, toda končno je še vedno mogoče zamašiti vrzeli na fronti in v tovarnah, zlasti če Češka ne spremeni svojih metod, čeprav čisto spreminja svoje ime.

Dokaz za občutno pomanjkanje moštva v Sovjetski Rusiji je nov sklep sveta ljudskih komisarjev, da bodo morala vsa industrijska podjetja, tudi oboroževalne industrije dati na razpolago za fronto 20% zaposlenih delavcev v starosti od 16 do 65 let. Istočasno bodo vzeli iz tovarn tudi vse za obrambo sposobne ženske, brez ozira na njihovo starost.

Ne da bi hoteli izvajati kakšne posebne zaključke te moskovske odredbe, vendar lahko vidimo, da so prvi odmevi težkih izgub, ki so jih imele boljševiške divizije na vzhodu in o katerih so nemška vojna poročila poučno govorila.

Celo »Times« obsoja Badoglieve generale

Stockholm, 6. okt. DNB. V londonskem listu »Times« diplomatski dopisnik silovito obsoja sprejem generalov Ambrosia in Rosta v Badoglijevo vlado. Ambrosio je do januarja 1943 poveljeval II. italijanski armadi, ki je zasedla Slovenijo, Dalmacijo in del Hrvatske. Rosta je bil njegov naslednik. Oba sta obdolžena, da sta proti ljudstvu na ozemljih, ki sta jih zasedla, nastopala z brutalnimi strahovladnimi ukrepi. Zbrano je o tem dokazilo gradivo, ki je na potu v London. Rostovo ime je na seznamu vojnih zločincev, ki ga je jugoslovanska begunska vlada sestavila pred nekaj meseci. Dopisnik Timesa se sklicuje na sodbo nekoga jugoslovanskega uradnika in pravi, da generala nimita v Italiji nobenega ugleda, tako da ni od njunega članstva v Badoglijevi vladi treba pričakovati nobene koristi.

Odklonjena »prošnja« Badoglieve klike

-cp- Stockholm, 5. okt. »Prošnja« Badoglieve klike, da bi smela obdržati prejšnja italijanska posestva v afriški Somaliji, Eritreji in Tripolitani, je bila od Anglo-američanov odklonjena.

Kratke vesti

Japonci imajo mnogo boljše letala kot prej. Ameriški senator Brewster, ki se je pravkar vrnil iz južnega tiho-morskega bojišča v Washington, je izjavil, da imajo Japonci tamkaj nova izvrstna lovska letala, ki so mnogo boljše kakor tista, katera so uporabljali doslej.

Bivšega kralja Petra so poslali v Kairo. Iz Kaira poročajo, da je tjakaj prisel bivši kralj Peter. Spremljal je v Kairo jugoslovansko begunsko vlado, ki ima sedaj tamkaj svoj sedež.

V Ameriki tiskajo lire. Kakor poroča »New York Times« tiskajo v USA velike množine italijanskih bankovcev. Ta denar dobivajo angleške čete, ki se bojujejo na italijanskih tleh. Na ta način hočejo židje v USA razvednoti italijanski denar in pokupiti vse v zasedenih ozemljih.

Stettinius naslednik Sumnerja Wellesa. Iz Stockholma poročajo, da je Roosevelt po odstopu Sumnerja Wellesa imenoval za državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu Edwarda Stettinusa.

Badoglijo zahteval bombardiranje italijanskih mest. Alžirski vojaški krogi poročajo, da se je Badoglijo še pred podpisom premirja nekaj dni mudil v Eisenhowerjevem glavnem stanu, kjer je dal potrebne podatke za bombardiranje italijanskih mest.

Schwere Artillerie der Waffen SS an der dalmatinischen Küste — Težki top SS oddelkov na dalmatinski obali

